• اخبار کوتاه جهان

• ونزوئلا

▫ **احیای خط تولید دو خودروساز ایرانی در ونزوئلا:** حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در بازدید از نمایشگاه خط تولید محصولات دو خودروساز ایرانی در ونزوئلا، دستور احیای کارخانه تراکتورسازی پس از ۹ سال تعطیلی و کارخانه خودروسازی پس از ۷ سال تعطیلی را صادر کرد. ظرفیت تولید کارخانه تراکتورسازی ایران در ونزوئلا، سالانه ۱۲۰۰ دستگاه است و تاکنون هزاران کشاورز ونزوئلایی در صف دریافت این محصولات قرار گرفته‌اند.

• عراق

▫ **۳میلیارد دلار منابع ایران در عراق آزاد شد:** «آل‌اسحاق» رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق: بخشی از طلب ایران در عراق آزادسازی شد. مقداری از منابع بلوکه‌شده ایران در عراق برای نیازهای حجاج تخصیص یافته است و بخشی از پول‌ها نیز، برای تأمین کالاهای اساسی پرداخت شد. شنیده‌ها حاکی از آن است که مبلغ پرداختی حدود ۳ میلیارد دلار است.

• عربستان

▫ **عربستان درخواست آمریکا برای فاصله‌گرفتن از چین و روسیه را رد کرد:** گزارش نیویورک‌تایمز از سفر وزیر خارجه آمریکا به عربستان، حاکی از آن است که سعودی‌ها به درخواست دولت بایدن برای فاصله گرفتن کشورهای عربی از چین و روسیه جواب رد داده‌اند.

▫ **بن‌سلمان آمریکا را به قطع روابط تهدید کرد:** واشنگتن‌پست با استناد به یک سند محرمانه اطلاعاتی نوشته: پس از آنکه بایدن تهدید کرد، تصمیم پارسال عربستان برای کاهش تولید نفت، عواقبی را برای ریاض خواهد داشت؛ ولی‌عهد سعودی هم، به‌طور غیرعلنی، به قطع روابط بین دو کشور و گرفتن انتقام اقتصادی از آمریکا تهدید کرده است.

• فلسطین

▫ **رونمایی مقاومت غزه از موشک جدید:** مقاومت فلسطین در غزه، موشک جدیدی رونمایی و آن را برای آزمایش به‌سمت دریا پرتاب کرد. در نبرد ۳ روزه غزه در مرداد ۱۴۰۱ کشتی‌های جنگی رژیم صهیونیستی از ترس موشک‌های ساحل به دریای مقاومت، در جنگ مشارکت نداشته و به ساحل غزه نزدیک نشدند.

• آمریکا

▫ **دور جدید اتهام‌زنی آمریکا علیه ایران درباره جنگ اوکراین:** کاخ سفید با تکرار اتهامات بی‌اساس علیه ایران در ارتباط با جنگ اوکراین مدعی شد که روسیه از پهپادهای ایرانی استفاده کرده است. کاخ سفید ادعا کرد: مسکو به مواد خام از ایران برای احداث کارخانه پهپادسازی دست یافته که ممکن است، تا یک‌سال دیگر وارد چرخه فعالیت شود.

▫ **آمریکا ۱۵۰ بمب هسته‌ای در اروپا مستقر کرده است:** کمپین از بین بردن سلاح‌های هسته‌ای: سلاح‌های هسته‌ای ایالات متحده در پنج کشور در سراسر اروپا مستقر هستند: آلمان، بلژیک، هلند، ایتالیا و ترکیه. به‌عقیده کارشناسان مستقل، حدود ۱۵۰ کلاهک در پایگاه‌های هوایی آمریکا در این کشورها مستقر شده است. چنین وضعیتی می‌تواند خطر بروز یک جنگ هسته‌ای را افزایش دهد.

▫ **ترامپ با ۳۷ مورد اتهام روبه‌رو شد:** رسانه‌های آمریکایی گزارش داده‌اند، در کیفرخواست صادرشده علیه ترامپ، ۳۷ مورد اتهام در ارتباط با نگهداری اسناد محرمانه، مانع‌تراشی در اجرای عدالت و طرح بیانیه‌های نادرست مطرح شده است.

▫ **انتقاد سناتور آمریکایی از سردرگمی دولت بایدن در قبال ایران:** تاد یانگ: من نگران موضع دولت بایدن یا گاهی فقدان آن در متوقف کردن ایران هستم. ایران روابط نظامی با روسیه و چین را تعمیق بخشیده و قابلیت‌های نظامی و پایگاه‌های صنعتی خود را تقویت کرده است.

▫ **هرگز خاورمیانه را ترک نخواهیم کرد:** وزیر امور خارجه آمریکا در حاشیه سفر به عربستان: روابط آمریکا و عربستان پایه مستحکمی داشته و دو طرف با هم، برای حمایت از منافع مشترک ملت‌های‌شان تلاش می‌کنند. بر این اساس، روابط با عربستان یک رابطه استراتژیک است و ما هرگز خاورمیانه را ترک نخواهیم کرد.

▫ **باید منتظر کاهش استفاده از دلار باشیم:** وزیر امور خزانه‌داری آمریکا: آمریکا باید منتظر کاهش استفاده از دلار در سطح جهان باشد. با گذشت زمان به‌تدریج سهم دارایی‌های دیگر در ذخایر ارزی کشورها افزایش پیدا می‌کند. برخی از کارشناسان در ماه‌ها و سال‌های گذشته هشدار داده‌اند که اتکای بیش از اندازه آمریکا به تحریم‌ها برای پیشبرد مسائل سیاست خارجی و امنیتی این کشور، باعث تضعیف جایگاه دلار شده است.

• اروپا

▫ **منطقه یورو دچار رکود اقتصادی شد:** آژانس آماری اتحادیه اروپا: رشد اقتصادی منطقه یورو در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۳ منفی بوده است. این دومین دوره سه‌ماهه متوالی است که اقتصاد این منطقه انقباضی بوده است و با تعریف فنی رکود مطابقت دارد. تولید ناخالص داخلی در منطقه یورو بین ژانویه تا مارس سال جاری ۰.۱ درصد نسبت به سه‌ماهه چهارم سال ۲۰۲۲ کاهش یافته است.

• اتریش

▫ **پایان نشست شورای حکام بدون قطعنامه علیه ایران:** نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بدون تصویب قطعنامه علیه ایران پایان یافت. این در حالی است که تهران، با وجود جوسازی غربی صهیونیستی، همچنان بر ماهیت مسالمت‌آمیز برنامه هسته‌ای خود تأکید می‌کند.

• رژیم صهیونیستی

▫ **موشک «فتاح» کپی هیچ طرح دیگری نیست:** «تال اینبار» کارشناس نظامی اسرائیل: موشک جدید ایران، یک تهدید بسیار واقعی و چالش فناوری برای اسرائیل است که به‌طور بالقوه می‌تواند، استراتژی‌های درگیری دفاع موشکی بالستیک غرب را هم به چالش بکشد. قابلیت عملیاتی این موشک در لایه‌های بالای جو و توان نقطه‌زنی آن کاملاً قابل تأیید است.این موشک منحصر به فرد ساخته‌شده توسط متخصصان ایرانی است که کپی‌برداری از هیچ طرح دیگری نیست.

در افتتاحیه همایش بین‌المللی «ظرفیت‌شناسی اصول فقه در حل مسائل نوپدید» عنوان شد

اهمیت ساختارمند کردن اصول فقه

همایش «ظرفیت‌شناسی اصول فقه در حل مسائل نوپدید با رویکردی مقارن» با هدف زمینه‌سازی برای ظرفیت‌شناسی و توسعه علم اصول، به‌ویژه در چارچوب مبانی اصول فقه امامی، به‌همت پژوهشکده فقه و حقوق دفتر تبلیغات اسلامی، ۲۱ خرداد در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه آیت‌الله علیدوست، در آیین افتتاحیه این همایش، گفت: ضرورت تغییر ساختار اصول فقه موجود و ضرورت توسعه و نوشتن دفتر دوم و سوم برای آن از جمله مباحث بسیار مهمی است که در توسعه علم اصول باید به آن توجه کرد.

این استاد حوزه علمیه گفت: امروزه برخی‌ها از زوائد علم اصول سخن می‌گویند و برخی‌ها نیز، بر توسعه اشکال آن تأکید دارند؛ ولی این مباحث هرچه هست، قطعاً بر توسعه این علم از جمله پیشرفت و تنقیح آن اثرگذار است و به زبان بهتر می‌تواند آن را به علم ساختارمندتری مبدل کند.

آیت‌الله علیدوست با اشاره به نحله‌ها و ساختارسازی که از دوران سیدمرتضی تا زمان شیخ طوسی و محقق خراسانی رحمه‌الله پدید آمد، گفت: ساختار مشهور محقق خراسانی اشکالات و ملاحظاتی در پی دارد که از جمله آنها می‌توان به فقدان یک محور مشخص در ساختار اصول فقهی که ایشان در کتابش آن را به رشته تحریر درآورده، اشاره کرد.

این استاد حوزه علمیه با تأکید بر عناوینی چون؛ لزوم تغییر ساختارسازی اصول فقه، بارگذاری مسائل حول محور معین، آوردن مسائل موجود در متون اصولی با نگاشتن کتاب‌های فقهی و همچنین آوردن مسائل جدید از جمله عرف، مصلحت، مقاصد شریعت، اجتهاد، تقلید و تجمیع آنها با هم، به اهمیت توسعه مبانی بیان راهکارهای مبین شریعت اشاره کرد و گفت: بیان شرایع از منظر حضرات معصومین علیهم‌السلام از دیگر امور مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد و کتبی در این عرصه به رشته تحریر درآید.

این استاد حوزه علمیه قم گفت: از امور مهم دیگر آن است که علم فقه و فقیه، باید به اسکتشاف شریعت از بین اصول و مبانی فقهی امامیه و اهل‌سنت بپردازد.

آیت‌الله علیدوست با بیان اینکه، تعیین محور برای مسائل اصول فقه لازم است و باید مشخص شود که مباحثی چون مصالح و مفاسد در کجای اصول فقه جای می‌گیرد، گفت: شریعت اسلامی تمام شئون بشریت را در خود جای داده است. بحث در خصوص مصداق و موضوع و متعلقاتش از جمله عوامل مؤثر روی استنباط است؛ زمان و مکان و فرهنگ و امورات مرتبط به آنها، از جمله مسائل مؤثر روی استنباط است. بحث ما این است که برای ساختارمند کردن این مباحث، آنها باید حول یک محور اصلی جمع شوند تا ما را به یک ساختار رهنمون سازند.

این استاد حوزه یادآور شد: بحث از اسناد کشف، محور دیگری است که می‌تواند، دوایر مرتبط به علم اصول را کامل کند. بحث در خصوص مصالح، بنای عقلا و عادت و اجتماع و سنت و نصوص مبین مقاصد شریعت و عام و خاص و مطلق و مقید و..، بحث‌های دیگری است که در این زمینه وجود دارد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: حضرات معصومین علیهم‌السلام شئون متعددی داشتند؛ از جمله آنکه آنها حاکم و مبین شریعت هستند. این امور و ارتباط آن با اصول فقه، باید در نظرگرفته شود؛ زیرا ما به دنبال رسیدن به فقه اهل‌بیتی و شیعی هستیم و حتماً باید امورات مرتبط به ائمه علیهم‌السلام را مد نظر قراردهیم.

وی اظهار کرد: حلقه سوم، تعارض مستندات است که شامل تعارض اولیه و مستقر است. مدیریت ادله از جمله هنرهای یک فقیه است. حلقه چهارم نسبت محور اصلی بحث، روی اصول عملیه است.

این استاد حوزه علمیه گفت: محور اصول فقه با چهار دایره احاطه شده است. کل این دایره‌ها، مباحث مناسبی است. اصطلاحاتی چون مناسبات حکم و موضوع، القای خصوصیت، شم فقاهت، تنقیح مناط از جمله اموری است که در این زمینه باید در حوزه استنباط به آن توجه کرد.

وی با بیان اینکه ملاحظه اول، فقدان تبیین نقطه مرکزی مشترک و جامع بین همه مسائل دانش در این ساختار است، ادامه داد: می‌دانیم که علم اصول به اقتضای دانش بودن، نیاز به اهداف معین دارد و نیل به این اهداف، نیازمند محوری معین برای طرح مسائل است که آن محور، می‌تواند یک موضوع مشخص و یا غرض معین باشد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بیان کرد: ملاحظه دوم، فراگیر نبودن آن نسبت به مسائل مختلفی است که در علم اصول مطرح می‌شود و گاهی در مباحث علم اصول، مسائلی مطرح می‌شود که برخی گمان می‌کنند، به مقدار لازم بیان شده است؛ درحالی‌که در لابه‌لای مباحث فروعی دیده می‌شود که بحث کردن از آنها برای ارائه روش استنباط لازم است؛ اما حد و مرز مشخصی برای آنها تعیین نشده است؛ بنابراین این‌گونه موارد، نیاز به بحث و تکمیل دارد.

آیت‌الله علیدوست گفت: ملاحظه سوم، توجه نشدن به وظیفه تبیین‌کنندگان شریعت بوده و منظور این است که در ابلاغ شریعت الهی، همه آنهایی که تبیین‌کننده شریعت هستند، وظیفه‌ای در این رابطه داشته‌اند.

وی خاطرنشان کرد: در نتیجه لازم است، در یک جایی از اصول فقه، درباره آنچه بر عهده آنها بوده است، بیان شود تا بر اساس آن، راه استنباط احکام الهی باز شود و با این سه نوع ملاحظه، لازم است ساختار اصول فقه مطالعه گردد و تحول تکامل‌آفرین در آن ایجاد شود.

• در هر حوزه از حیات انسان توقع موضع‌گیری دین و ارائه رهنمود وجود دارد

به گزارش ایرنا، استاد مهدی هادوی تهرانی دیگر سخنران افتتاحیه این همایش هم گفت : در هر حوزه از حیات انسان، خواه فردی و خواه اجتماعی، توقع موضع‌گیری دین و ارائه رهنمود وجود دارد.

وی افزود: رهنمودهای انبیاء که در واقع عناصر تشکیل دهنده دین هستند، به دو دسته قابل تقسیم هستند که دسته اول عناصر دینی‌ای هستند که نُمُود جهان‌بینی اسلام در یک حوزه خاص، مانند سیاست یا اقتصاد است و نسبت بین آنها و جهان‌بینی اسلامی، همان نسبت جزئی به کلی، یا صغرا به کبرا است.

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم ادامه داد: این‌گونه عناصر از قبیل قضایای «هست» می‌باشند و رنگ کلامی – فلسفی دارند، مانند سلطه تکوینی خداوند در حوزه مباحث سیاسی، یا رازقیّت او در زمینه اقتصاد و ما از این عناصر به عنوان «فلسفه» یاد می‌کنیم. وی بیان داشت: پس «فلسفه سیاسی اسلام» مجموعه عناصری از اسلام در حوزه سیاست است که نُمُود جهان‌بینی و از جزئیات آن محسوب می‌شود.

این استاد حوزه علمیه قم، در تبیین دسته دوم گفت: دسته دوم عناصر دینی هستند که نتایج جهان‌بینی اسلامی، بویژه فلسفه‌ی آن یعنی عناصر دسته اول هستند و این عناصر از قبیل قضایای «باید» می‌باشند و جنبه اعتباری دارند و به نوبه خود به دو گروه تقسیم می‌شوند.

وی بیان داشت: برخی از این عناصر جنبه زیربنا برای بقیه دارند، و به نحوی آنها را تبیین و تعیین می‌کنند و این عناصر یا به صورت اصول و امور مسلم در یک زمینه هستند که از آن به «مبانی» یاد می‌کنیم و یا اغراض و مقاصد دین را در یک حوزه مشخص می‌نماید که به آن «اهداف» می‌گوییم.

استاد خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم ادامه داد: مجموعه این مبانی و اهداف، «مکتب» را تشکیل می‌دهند، پس «مکتب سیاسی اسلام» همان مجموعه مبانی و اهداف سیاسی اسلام می‌باشد.

وی در تبیین گونه دوم گفت: بر اساس مبانی موجود در یک زمینه، برای رسیدن به اهداف همان زمینه، مجموعه عناصری در دین ارائه شده است که از آن به عنوان «نظام» یاد می‌شود، که در واقع دستگاه نهادهای جهان‌شمول است و بنابراین، ما در هر ساحت از حیات بشر با سه گروه از عناصر جهان‌شمول فلسفه، مکتب و نظام، مواجه هستیم که بین آنها ارتباط مستحکم و منطقی وجود دارد.

• نقش مهم ارتکازات در روشمندی تولید علم فقه و پاسخگویی به مسائل مستحدثه

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مبلغی نیز در این همایش، تصریح کرد: ارتکازات نقش زیادی در روشمندی تولید علم فقه و پاسخگویی به مسائل مستحدثه دارد و هرچه فقیه ارتکازشناس‌تر و ذهنش مجهزتر به ارتکازات و قواعد ارتکازی باشد، اصولش دقیق‌تر و فقهش قوی‌تر است.

وی با بیان اینکه به‌طور کلی ارتکازات سه‌گونه اتحادی، انضمامی و انبعاثی هستند، گفت: در ارتکاز اتحادی، محتوا همان محتوای حکم شرعی است؛ مثل حرمت کشتن زنان و بچه‌ها در جنگ که ارتکاز عقلاء نیز، بر همین حکم استقرار یافته است.

عضو خبرگان رهبری، در خصوص ارتکاز انضمامی، بیان کرد: این ارتکاز از انضمام اموری در کنار هم به وجود می‌آید و موجب شکل‌گیری ظهور جدیدی می‌شود و به سه‌گونه ارتکاز تعبیری ، تبدیلی و تکوینی تقسیم می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: اگر برای عقلاء، ارتکازی نسبت به یک واژه باشد، انضمام آن با استعمال شارع باعث می‌شود ارتکازی شکل گیرد که لازم است، آن واژه بر مرتکز عقلایی حمل شود؛ نه معنی موضوع‌له که این ارتکاز انضمامی تعبیری است و به‌عنوان مثال مراد از مرء در روایات، انسان است و اختصاص به مرد ندارد و شامل زن و مرد می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین مبلغی اضافه کرد: لذا در این موارد اگر تعبیر مرء وارد شده است، نباید به مدلول مطابقی و موضوع‌له لفظی آن توجه کرد و بر انسان مذکر حمل نمود؛ بلکه باید الغاء خصوصیت نمود و بر انسان بدون لحاظ جنسیت که مرتکز عقلایی هست، حمل کرد.

وی با اشاره به ارتکاز انضمامی تبدیلی بیان کرد: ارتکاز عقلائی که از بدل قرار دادن برای برخی امور شکل می‌گیرد و آن اهمیت امرجامع بین بدل و مبدل‌منه است که تلاش شده، حتماً به دست آید و از دست نرود، ارتکاز انضمامی تبدیلی است.

عضو خبرگان رهبری، با بیان اینکه ارتکاز انضمامی تکوینی هم، ارتکازی است که در مواجهه و تعامل انسان با طبیعت، برای انسان شکل گرفته است، در تبیین ارتکاز انبعاثی، گفت: این واژه از بیانات محقق اصفهانی الهام گرفته شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مبلغی بیان کرد: ارتکازات زمینه‌ساز شکل‌گیری سیاق و مناسبات حکم و موضوع خاصی می‌شود و حکم متفاوتی را به دنبال خواهد داشت که برای شناخت دقیق کاربردهای آن، باید گونه‌های آن که شامل عقلایی، انبعاثی فرانسلی، حادث، انبعاثی متجدد و ارتکاز در حالت حرکت است، شناخته شود.

کتابخانه تخصصی پژوهش در یک نگاه

پیشرفت سریع علم و تکنولوژی در عصر حاضر به‌گونه‌ای است که بشر را با حجم عظیمی از اطلاعات مواجه ساخته است. کهن‌ترین نهاد تجمیع داده‌ها و اطلاعات کتابخانه‌ها هستند. اهمیت جایگاه کتابخانه‌ها و نقش آنها در فرآیند رشد منظومه پژوهشی یک کشور، غیر قابل انکار است.

کتابخانه‌های تخصصی یکی از برگ‌های نوین در دفتر کتابخانه‌داری می‌باشد. کتابخانه تخصصی به مفهوم امروزی پدیده رو به رشدی است که پس از انقلاب صنعتی در اروپا شکل گرفته است. البته قبل از آن کتابخانه‌هایی در زمینه خاص از جمله در تمدن اسلامی و حوزه‌های شیعی وجود داشته؛ اما کتابخانه تخصصی نامیده نمی‌شدند. تعاریف مختلفی برای کتابخانه تخصصی شده؛ از جمله اینکه: کتابخانه تخصصی مکانی است که در آن اطلاعات به روشی که بیشترین سودمندی را داشته باشد، ارزیابی، تجزیه، سازماندهی، بسته‌بندی و ارائه می‌گردد.

این کتابخانه‌ها نتیجه رویکرد و نگاهی نو به پدیده اطلاعات و دانش‌اند. کتابداران در یک کتابخانه تخصصی، دیگر نه فقط کارمندان اداری یک مؤسسه‌اند؛ بلکه به مدیرانی فعال و پویا در عرصه تولید، مدیریت و اشاعه اطلاعات و دانش تبدیل می‌شوند. همچنین دایره مخاطبان کتابخانه‌های تخصصی و جامعه هدفی که تعریف کرده و با آن روبه‌روست، متفاوت از جامعه هدف کتابخانه‌های عمومی است.

«پژوهش‌پژوهی» و«پژوهش در پژوهش»، یک مقوله بسیار مهم در رشد و پیشرفت پژوهش در همه علوم و فنون به معنای عام می‌باشد که کتابخانه تخصصی پژوهش برای همین مقوله تعریف می‌گردد؛ ولی متأسفانه در جامعه علمی ما حرکت به سمت تأسیس کتابخانه‌های تخصصی پژوهش چنانکه باید با جدیت صورت نمی‌گیرد؛ ولی خوشبختانه یکی از گام‌های این مسیر، چند ده سال قبل در حوزه علمیه، با عنوان کتابخانه تخصصی پژوهش برداشته شده و چنین کتابخانه‌ای تأسیس شده است که با هدف جمع‌آوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات، اسناد و مدارک پیرامون پژوهش، در حوره علمیه قم، توسط معاونت پژوهش حوزه بنیان‌گذاری شده و تاکنون پیشرفت‌های قابل توجهی داشته است.

• کارکرد کتابخانه تخصصی پژوهش

کارکرد کتابخانه تخصصی پژوهش به‌عنوان یکی از ارکان نظام جامع پژوهش حوزه‌ها مطرح است؛ البته رسیدن به استانداردهای لازم و برآوردن کامل نیازهای پژوهشگران و مدیران در زمینه پژوهش‌پژوهی نیازمند زمان و تلاش بسیار بیشتری است. معرفی کتابخانه تخصصی پژوهش حوزه‌های علمیه و بررسی نقش آن در نظام پژوهش حوزه‌ها و ارائه راهکارهای مناسب در جهت ارتقای آن، با انگیزه کمک به سازماندهی و بهبود وضعیت پژوهش در حوزه‌های علمیه، مجال دیگری می‌طلبد؛ ولی در این گزارش، صرفاً اطلاعاتی عام و کلی از این کتابخانه ارائه شده و ان‌شاءالله در فرصتی دیگر، معرفی تفصیلی این کتابخانه صورت خواهد گرفت.

• چرایی تأسیس کتابخانه تخصصی پژوهش

اندیشه تأسیس این کتابخانه تخصصی با توجه به جایگاه و رسالت معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه در مدیریت و ساماندهی امر پژوهش و با توجه به نقشی که کتابخانه تخصصی پژوهش می‌تواند در این راستا ایفا کند، بوده است. مضاف بر آنکه نیاز مدیران و پژوهشگران حوزه‌های علمیه به منابع و متون پژوهش‌پژوهی، با شناخت درست جایگاه این نهاد و ارائه راهکارهای مناسب در جهت ارتقای آن، برآورده می‌شود و چنین کتابخانه‌ای می‌تواند کمک فراوانی به سازماندهی و بهبود وضعیت پژوهش در حوزه‌های علمیه نماید.

در مجموع چون کتابخانه تخصصی، کتابخانه‌ای با این چند ویژگی است: اول آنکه مجموعه آن از نظر موضوع، ماهیت تخصصی دارد؛ دوم اینکه به گروهی متخصص خدمات ارائه می‌دهد؛ سوم آنکه نیروی انسانی شاغل در این کتابخانه در یک رشته موضوعی تخصص دارند و نهایتاً خدمات اختصاصی ویژه‌ای ارائه می‌دهد؛ از این‌رو کتابخانه تخصصی پژوهش حوزه نیز، همین جریان را دنبال نموده است. منابع این کتابخانه اعم از کتاب، مقاله، پایان‌نامه، نشریات و مطبوعات و منابع دیجیتال است که البته بعد از انتقال این کتابخانه از معاونت پژوهش حوزه به مدرسه فیضیه، فعلاً به‌علت محدودیت‌هایی که وجود دارد، فقط در عرصه ارائه کتاب به خدمات‌رسانی مشغول است؛ ولی با رفع محدودیت‌ها، دسترسی ارباب رجوع به بقیه منابع نیز، امکان‌پذیر خواهد بود.

• ویژگی‌های مدرسه فیضیه

کتابخانه مدرسه فیضیه در سال ۱۳۰۹ش توسط آیت‌الله‌العظمی حائری یزدی رحمه‌الله تأسیس شد که به‌عنوان کتابخانه فیضیه شناخته می‌شد و در ضلع غربی فیضیه قرار داشت. این کتابخانه بعدها به ضلع شرقی مدرسه منتقل و به‌نام مرحوم آیت‌الله حائری رحمه‌الله نام‌گذاری شد. هم‌اکنون یکی از مجموعه‌های تخصصی این کتابخانه، کتابخانه تخصصی پژوهش است که در نوع خود، در ایران بی‌نظیر است. این کتابخانه افزون بر ۲۱۰۰ عنوان کتاب در بیش از ۴ هزار جلد به‌صورت خاص و به‌صورت قفسه‌باز به افرادی که عضو سالن محققان کتابخانه هستند، خدمت‌رسانی می‌نماید. بخش محققان کتابخانه آیت‌الله حائری رحمه‌الله، دارای بیش از ۸ هزار عضو می‌باشد و این اعضا یا طلاب سطح ۳ و۴ حوزه و یا استادان و مؤلفان می‌باشند.

اکثر کتب این کتابخانه به زبان فارسی بوده و البته به برخی زبان‌های دیگر نیز، در این مجموعه تخصصی، کتاب وجود دارد. منابع این کتابخانه در محورهای روش‌شناسی پژوهش و در موضوعات تحقیق و پژوهش، نویسندگی، نقد و ارزیابی، نظریه‌پردازی، اخلاق پژوهش، مدیریت دانش، شناخت‌شناسی، مقاله‌نویسی، پایان‌نامه‌نویسی، مصاحبه، ویراستاری، ترجمه و... دسته‌بندی شده‌اند. نظر به اینکه تمام رشته‌های حوزوی با پژوهش مرتبط می‌باشند. این کتابخانه تخصصی برای همه پژوهشگران در عرصه‌های گوناگون مفید خواهد بود و با حمایت‌های بیشتری که نسبت بدان صورت بگیرد، می‌تواند غنی‌تر شده و حتی علاوه بر حوزویان، به دیگر اقشار و اصناف علاقه‌مند به پژوهش نیز، ارائه خدمت بنماید. شایان ذکر است که این کتابخانه در تمام روزهای غیرتعطیل در دو شیفت صبح و بعدازظهر به محققان خدمت‌رسانی می‌نماید و مکان آن در مدرسه فیضیه قم، به‌عنوان یکی از بخش‌های جانبی و مجموعه‌های تخصصی کتابخانه آیت‌الله حائری یزدی مدرسه فیضیه، قرار دارد.